

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacţia şi Administraţia

— PLAU LIBERTATEI BRAŞOV. —

TELEFON 226.

Abonament anual 800 lei.

Pentru stăruinătate 800 lei.

Anunţuri, reclame, după tarif.

Fondată la 1838 de George Bariţiu

Apare de trei ori pe săptămână

„Patria este în primejdie“ — strigă generalul Averescu.

Fiindcă fostul ministru averescan, părintele Lupaş, va trebui să dea lămuriri justiţiei, asupra faptelor sale?

Născociri mincinoase

De o bucată de vreme, cam de două săptămâni, toate ziarele liberale, cele făişe ca şi cele ascunse, nu mai conţinesc un moment cu primejdia din Basarabia. Acum că s'a încheiat un pact cu Rusia şi cel puţin pentru un timp nici o primejdie de război nu ne ameninţă din partea aceasta, gazetele liberale şi suratele lor au găsit un alt cântec. Acum bolşevismul ar fi chiar în Basarabia şi ar săpa temelile întregii ţări. Şi ziarele, de cari amintim, sunt așa de îngrozite, încât pe fiecare pagină parcă ar striga: „Săriţi oameni buni!“

Să fie oare cu temei această alarmă?

Noi ştim că, în alegerile din luna Decembrie, comuniştii din Basarabia n'au putut trimite în parlament nici un deputat. Mai mult chiar: voturile luate de ei acolo au fost mai puţine decât în oricare parte a ţării. Şi atunci, cum e oare cu puţin ca o populaţie să se bolşevizeze în două luni de zile? Ce vânt de nebunie a putut sufla peste câmpiile Basarabiei, pentru ca într-o vreme așa de scurtă să se întâmple o schimbare atât de neaşteptată?

Adevărul e că poporul de acolo e tot așa de liniştit şi de paşnic, tot așa de blând cum a fost în trecut, şi cum e poporul nostru din toate părţile ţării. O duce cam greu cu hrana, după mai mulţi ani de secetă, dar guvernul i-a trimis câteva mii de vagoane de grâu şi porumb şi-i va mai trimite. Dar de aici până la bolşevism e o depărtare mare, pe care însă închipuirea gazetelor liberali o străbate, după cum se vede, uşor de tot.

D-l Mirto, subsecretar de stat la interne, a şi dovedit Marţi, la Senat, că toate ştirile despre bolşevismul din Basarabia sunt născociri mincinoase. Ba d-l Mirto a mai arătat că oameni din partidul liberal şi din cel averescan, scot ziare ruseşti în Basarabia şi aşăta poporul împotriva noului calendar, în vreme-ce liberalii şi averescanii din parlament aruncă aceste fapte în cărca guvernului. Adică ei fac licăloşii şi tot ei cer socoteală altora.

Ce să însemneze oare acest joc? Cum se face că partide româneşti, cari au cărmuit ţara, mână totuşi apa pe moara bolşevicilor? Căci a spune că Basarabia e bolşevică, însemnează a da dreptate Ruşilor, cari ni-o cer îndărăt. Şi Ruşii doar tocmai asta o spun: că sufletul Basarabiei înclină spre ei.

Iată unde duce patima oarbă. Averescanii şi liberalii, nepuţinând găsi guvernului nici o vină de seamă, caută nod în papură. Imprumutul s'a făcut şi ţara e pe cale să iasă din năcazură. Aici, prin urmare, li-s'a înfundat. Guvernul nu suferă funcţionari necinştii, ba trimete la parchet şi şi pe foştii miniştri. Ce-i de făcut atunci? O vină trebuie găsită. „Vom arăta ţării — şi-au zis liberalii şi averescanii — că d-l Maniu nu-i în stare să ţină rânduiala în ţară şi că numai noi, cu ajutorul jandarmilor, ştim să cărmuim. Dacă vom face gălăgie mare, vom reuşi. Vom asurzi, deci, lumea cu strigătele noastre“.

Şi iată cum s'a născut povestea cu bolşevismul din Basarabia.

Se apropie ziua judecării!

Jefuitorii banului public daţi pe mâna justiţiei

Lumea dela sate îşi aduce desigur aminte că fruntaşii Partidului naţional-ţărănesc descălecând pe la sate spuneau între altele ţărănilor întruniţi în adunări că atunci când Partidul naţional-ţărănesc va veni la putere, va trage la răspundere pe toţi acei domni — fie ei funcţionari superiori, fie ei chiar miniştri — cari prin măsurile luate au păgubit statul făcând jaf în averea strănsă din banii plătiţi de cetăţenii ţării.

Se întâmplase între altele acum doi ani, pe când erau la putere averescanii, că ministrul sănătăţii de pe atunci, părintele fripturist Lupaş, să facă o mare comandă în stăruinătate, cumpărând medicamente şi scule doctoreşti în preţ de câteva sute de milioane, cari erau scumpe foc şi de cari ţara nici n-avea trebuinţă. Se vedea cât colo că la mijloc era o afacere urâtă şi că cei cari au făcut această

comandă, s'au înfruptat cu câteva sute de milioane.

Când au căzut averescanii dela putere venind în locul lor stăpânii lor, liberalii, ministrul liberal al sănătăţii cu numele Inculeţ, a arătat de pe banca ministerială pollogăria făcută de averescani, învinovăţind pe averescanii de jaf de milioane în averea statului. Şi atunci parlamentul, îngrozit de cele auzite din gura a însuşi ministrului liberal, a ales o comisie din sânul parlamentului ca să cerceteze hojia averescanilor. Au trecut însă luni de zile, fără ca această comisie să facă vreo treabă.

A dat în cele din urmă Dumnezeu, ca să vină la cărma ţării guvernul d-lui Maniu. Oamenii dela oraşe şi sate aşteptau acum cu drept cuvânt, că, dacă liberalii n-au putut face nimic cu toată vorbăria goală a ministrului lor, să facă lumină în

această pollogărie măcar partidul d-lui Maniu. A trecut însă o lună, ba chiar şi a două, fără să mişte nimic şi atunci cărcoşaşii oraşelor şi satelor, puşi la cale tot de agenţii liberalilor, au început să umple lumea cu vorba că nici oamenii d-lui Maniu nu vor face nimic.

Dar de-abea li s'a deschis gura şi li s'a şi înfundat, căci iată săptămâna trecută, când nu se aştepta nimeni, s'a făcut lumină. Ministrul de azi al sănătăţii publice d-l Sever Dan, fiind întrebat în parlament de-un deputat de afacerea cu doftorii şi sculele comandate de averescani, a răspuns scurt şi indelat următoarele:

D-lor deputaţi! Iată ce-am venit în fruntea ministerului sănătăţii, am dat unei comisii din ministerul meu să cerceteze afacerea doftorilor şi sculelor comandate. Această comisie şi-a

făcut raportul, constatând că Statul a fost prădat cu 300 milioane lei în vremuri grele pentru ţară. Pe mine ca ministru nu mă interesează cine a făcut comanda, fie aceştia averescani, liberali sau alt partid. Eu ştiu una şi bună, că statul a fost păgubit. Vinovaţii trebuie să fie daţi în judecată şi vă anunţ că raportul comisiei mele l-am dat în mâna justiţiei, care în primul rând e chemată să judece pe vinovaţi.

Spusele d-lui ministru Sever Dan au fost primite cu mare bucurie de aproape toţi deputaţii, hotărându-se ca cei vinovaţi să fie daţi în judecată.

Credem că şi ţara întreagă va primi cu bucurie această veste aşteptând judecarea celor vinovaţi.

V. Bran.

Oameni buni şi oameni răi

Ne aflăm în plină muncă pentru reînvierea cooperativelor moarte, pentru organizarea de cooperative noi şi pentru înfemeierea băncilor populare.

Colindăm din loc în loc, prin frig şi ger, nădăjduind că naşia aceasta românească, săracă şi năcăjită, ne va înţelege şi urmând îndemnul nostru îşi va întemeia în fiecare sata cele două aşezăminte — cooperativa şi banca populară — fără de cari pătura ăsrănească nu-şi va putea ajunge ţinta vieţii sale nici odată.

Ce cuminte şi ce bună e naşia noastră! Cum aşteaptă ea sfatul cuminte şi cât de gata este ea pentru a face binele!

Dar, vai, cât de mare e numărul celor ce încearcă şi astăzi să o fie locului, să o exploateze în mod neomenos, să o mintă şi să o înşele.

În drumul nostru am întâlnit şi oameni buni, dar cei răi sunt mai mulţi.

În câteva sate s'a strâns poporul întreg cu conducătorii săi în frunte să ne asculte cuvântul şi să pornească împreună munca pentru ridicarea economică a comunelor lor. Aşa a fost în Feldioara, în Rotbav, în Bod, în Vlădeni, în Cristian şi încă în câteva locuri.

În multe comune însă poporul s'a strâns în număr mare, dar conducătorii lui au lipsit până la unul. Nici tu preot, nici tu dascăl, nici tu notar sau alt intelectual.

Dar acesta nu e încă cel mai mare rău.

Răul cel mare e că în câteva sate, conducătorii: preoţii, învăţătorii şi notarii ne-au primit cu o duşmănie neînţeleasă şi nu s'au sfii să dovedească prin purtarea lor că sunt duşmanii intereselor poporului lor. Vom spune aici ce-am păţit în drumul nostru.

Într'un sat preotul s'a pus pe pat când a înţeles că am intrat în comună, ca să fie scutit de a da faţă cu noi. Iar când am mers pentru a doua oară, a convocat consiliul parohial şi a

lungit şedinţa până la orele 4 când a dat ordin să se tragă clopotele de vecernie, chemând lumea la biserică.

În altă comună, tot un preot, a convocat la sfat femeile la aceeaşi oră când era anunţată adunarea pentru reînfiinţarea unei cooperative îngropate.

Preotul a ocupat cu femeile sala încălzită, iar noi cu poporul ne-am retras într-o sală rece.

Ceea-ce am păţit însă în comuna Ghimbav întrece pe toate celelalte.

Aici am sosit seara. Poporul era strâns în stradă la porţiţa şcolii. Ne-a spus că salele sunt încuiate, iar în cea descu-

iată, cineva, a spart lampa şi nu se poate face lumină.

Ne-am decis să fim adunarea pe întunec. Ne-am strâns deci cu toţii în sala întunecată. Un sătean a deschis uşa sobei. Flacăra unei bucăţi de lemn dădea destulă lumină ca să nu ne călcăm unii pe alţii.

Înainte de-a începe conferinţa despre cooperajie şi băncile populare, sosi un sol cu porunca: domnul director nu vă da voie să şineţi aici adunări.

— Şi totuşi o vom şine. Mergi şi spune domnului director că nu vom eşi de aici — am răspuns noi.

Abea începută conferinţa, a-păru domnul director, spunându-ne încă odată, că nu putem şine adunare în şcoală.

Am răspuns că nu plecăm şi am continuat să vorbim poporului, liniştit, ca şi când nu s'ar fi petrecut nimic neplăcut. De ne va fi curs o lacrimă de ciudă şi durere nu s'a văzut că era întunec.

Domnul director a asistat şi domnia sa până la capăt, când s'a apropiat sfios să ne felicite şi să-şi ceară scuze zicând:

Vă rog să mă iertaţi. Aţi vorbit așa de frumos încât tot ce aţi spus se putea roşi din uşa altarului. Cuvinte sfinte sunt cele ce am auzit. Vă rog să mă iertaţi. Eu nu sunt de vină la toate astea. Cheia a luat-o colegul meu şi alţii au pus la cale scandalul acesta pe care-l plătesc eu.

Cine sunt duşmanii cooperajiei şi ai băncilor populare? Cine sunt cei-ce încearcă să ne facă neplăceri când noi săvârşim cea mai frumoasă muncă pentru ridicarea culturală şi economică a poporului nostru?

Pentru preşedinţii şi secretarii organizaţiilor partidului naţional-ţărănesc dela sate.

Am scris în primul număr al „Gazetei“ pentru popor, că noi socotim pe toţi preşedinţii şi secretarii organizaţiilor partidului naţional-ţărănesc dela sate de reprezentanţi oficiali ai „Gazetei Transilvaniei“.

Am aşteptat ca aceşti reprezentanţi ai noştri să se puie toţi pe muncă şi să facă abonamente. Cei mai mulţi şi-au făcut datoria şi ne-au trimis un număr frumos de abonaţi. Aceştora le aducem mulţumirile noastre.

Mulţi însă n-au făcut nimic. Rău face orice preşedinte şi secretar de organizaţie, care nu-şi da silinţa să răspândească ziarul nostru, care formează for-neastră, care formează for-neastră ţăria partidului nostru.

Toţi acei preşedinţi şi secretari cari nu ne-au scris

nimic până azi să ne scrie îndată dacă vor să le mai trimitem numeri din „Gazeta“ sau nu.

Alţi numeri afară de acesta nu se vor mai trimite decât la cerere.

Pe toţi ceice depun puţină muncă pentru răspândirea „Gazetei“ la sate, în socotim de prieteni ai noştri şi de ostaşi buni ai partidului.

Acei dintre preşedinţii şi secretarii organizaţiilor noastre cari cred că pot vinde „Gazeta“ în zi de Duminecă la biserică să ne scrie câte bucăţi să le trimitem din fiecare număr.

În orice caz, aşteptăm dela fruntaşii organizaţiilor noastre să ne încunoştiinţeze prin câteva şire despre ceea ce au făcut până astăzi sau au de gând să facă în viitor pentru răspândirea „Gazetei Transilvaniei“.

Administraţia.

PAGINA ECONOMICA ȘI COOPERATISTA

Noua lege a cooperativelor și a băncilor populare.

In curând o să avem o nouă lege a cooperativelor și a băncilor populare.

E și vremea ca să ajungem și noi la o lege bună și dreaptă, căci, vai, — legile de până acum au fost prea rele și prea nedrepte. Se pare că legiuitorii anume le întocmiseră ca să omoare băncile populare și cooperativele iar nu ca să le înmulțească și să le întărească.

Legea, care vine, nu poate fi decât bună, pentru că oamenii cari o fac sunt oameni buni, și din tot ce e bun, bun ră sare.

D-l ministru Răducanu viața sa întreagă și-a trăit-o învățând și scriind despre cooperație. De aceea a și ajuns ministru al muncii și al cooperației.

D-l ministru Mihalache însuși a înființat și a condus cooperative și bănci populare și toate cunoștințele sale vor fi cuprinse în noua lege. D-l ministru Nițescu, iarăși om cu trageră de inimă pentru popor și foarte priceput în ale cooperației, va adăuga ceea ce știe de sa, și din trei minți luminate și trei suflete curate, nu poate eși decât tot ceva luminat și curat.

Vom avea deci o lege prin care jărănimea noastră se va putea organiza și întări, putând învinge mai cu ușurință greutățile vieții, asigurându-și o soartă mai bună decât în trecut.

Dar, se întâmplă deseori ca și legiuitorii cei mai buni să scape din vedere câte ceva și să se trezească tocmai când e legea gata, că cutare măsură bună nu a fost cuprinsă în lege, că alta putea fi înlocuită cu una mai bună, că cutare articol e prea aspru și altul nu e destul de aspru.

La facerea fiecărei legi se pot uita o mulțime de lucruri cari nu-i bine să se uite și se pot face greșeli mărunte, cari nu se văd decât când încep să lucreze oamenii după lege, când e așa de greu să le îndreptezi.

De aceea îndrăznim să rugăm pe domnii miniștri să fie seamă și de cuvântul nostru și să cuprindă în lege și ceea ce spunem noi, dacă cumva, din nebagare de seamă ar fi rămas afară.

In unele părți sunt cooperative de producție și valorizare a producției, în alte părți sunt cooperative de consum. Și unele și altele fiind conduse și controlate de Casa centrală a cooperativeelor din București, se întâmplă adesea ca această Centrală să fie pentru unele mamă și pentru altele ciomă. Pe unele le întărește iar pe altele le omoară.

In județul Brașov am avut 42 de cooperative de consum dintre cari 32 au murit. Pricinile căderii lor sunt multe. Insa cea mai mare dintre toate rămâne Centrala din București.

Centrala e făcută să ajute cooperativele. Când cooperativele din județul Brașov au cerut ajutor, domnii dela Centrală au întrebat ce ajutor le trebuie?

Ne trebuiesc bani domnilor ca să ne cumpărăm cele de lipsă — au răspuns cooperativele. Vrem să cumpărăm mai ales porumb și grâu că pe la noi pe la Brașov nu se cultivă.

Vă dăm noi — au răspuns

domnii dela Centrală. In loc de bani vă dăm porumb și grâu sau făină.

Și au cumpărat domnii dela București cu preț urcat porumb și grâu dela cooperativele de producție și valorizare din Vechiul Regat și l-au trimis cooperativeelor de consum din județul Brașov și din celelalte părți ale Ardealului.

Cooperativele cari au vândut au eșit bine căci ele au încasat pe produsele lor prețuri mai urcate decât prețul pieții, dar cele cari au primit porumbul și grâul sau făina au eșit rău, cumpărând ele mai scump decât prețul pieții.

E vădit că aceste două feluri de cooperative au interese contrare și trebuie făcut ceva ca nici unele nici altele să nu sufere.

Părerea noastră este ca cooperativele de consum să-și procure porumbul și grâul dela cooperativele de producție, dar când cooperativele de consum se pot aproviziona de pe piață cu prețuri mai scăzute decât al cooperativeelor de producție, Centrala din București să puie la dispoziția consumatorilor un ajutor bănesc.

O altă măsură care trebuie cuprinsă în lege privește organizarea cooperativeelor.

Pe lângă cei buni, cari se întovărășesc cu scop de a crea un așezământ folositor, se îmbulzesc și răii și oamenii de nimica. Ei vin mai ales îndemnați de negustori, de speculanți și de dușmanii cooperației numai ca să strice. Se înscriu cursă o sumă mică la început, iar restul nu-l mai plătesc. In dală ce cooperativa își începe funcțiunea ei își cer paralele vărsate iaapoi. In primele adunări ei provoacă scandaluri și după ce nu pot strica se retrag. De cumpărat ei nu cumpără nimic dela cooperativa și dacă aceasta nu poate arăta foloase nu mai din cauza purtării lor, cer dizolvarea ei.

Noua lege să oblige pe orice membru înscris la o cooperativa să-și facă la timp vărsămintele capitalului subscris, să-l oblige sub aspră pedapsă a-și împlini toate obligațiile luate la scrierea cel pușin trei sau cinci ani de zile.

In cazul acesta oamenii de nimica nu s'ar mai înscrie la cooperative, iar cei buni ar merge înainte neconturbați purtându-și face calculele fără greș.

O altă măsură care nu poate să lipsească din lege trebuie să fie o grea pedeapsă pentru furt și fraude în averea cooperativeelor. Ori cine va fura ceva din averea unei cooperative să fie pedepsit cu asprime. Să fie purtat prin sate și prin orașe în vederea oamenilor, să fie disprețuit de ochii lumii și să fie osândit la cel pușin 20 ani temniță. Astfel am putea ajunge și noi unde au ajuns olandezii danezii și alle popoare civilizate, ca membrii unei cooperative de lăptărie să-și poată lăsa bidoanele cu lapte la porții și în decursul nopții, grânarele să poată rămânea cu ușile deschise, iar prăvăliile de consum să fie ferite de multe furturi ce se fac fie de către vânzătorii fie de membrii, fie de streini.

In sfârșit, legea trebuie să prevadă o procedură foarte les-

nicioasă pentru încasarea datoriilor ce le fac membrii la cooperativa.

Să se spuie lămurit în lege că in momentul când cineva cumpără ceva pe datorie dela o cooperativa, salarul, averea mișcătoare ca și cea nemiscătoare formează gajul (zalogul) cooperativei și că o cooperativa, pentru a-și încasa pretenziunile drepte nu trebuie să umble pela judecătorii, ci e in drept a cere execuție in termen hotărât in lege fără nici o sențință judecătorească.

Execuția să se facă, la sate prin primărie, iar la orașe prin forurile polițienești.

Cuprinse aceste măsuri in noua lege, cooperația ar fi de toți dușmanii și răufăcătorii ei, ar fi ferită de pierderi, ar fi ferită de hoși și progresul și înflorirea cooperativeelor noastre ar fi asigurate pentru totdeauna.

Cooperativele noastre din județul Brașov

Județul Brașov era odată plin de cooperative. Din 45 câte erau au murit treizeci și una și anume:

„Dacia” din Brașovechi. „Mercur” din Brașov-Schei. „Infrățirea” din Brașov-Schei. „Dârste” din Dârste. „Petricica” din Baciu. „Turcheș” din Turcheș. „Cernat” din Cernat. „Satlungeană” din Satlung. „Tărlungeana” din Tărlungeni. „Vulturul” din Teliu-Acriș. „Viitorul” din Prejmer. „Carpații” din Hărman. „Sânpetrea” din Sânpetru. „Hălchiana” din Hălchiu. „Bodeana” din Bodea. „Crisbășana” din Crisbav. „Isvorul săteanului” din Măieruș. „Agoștineana” din Agoștin. „Ghimbăveana” din Ghimbav. „Măgura” din Codlea. „Deșteptarea” din Țințari. „Unirea” din Cristian. „Vulcăneana” din Vulcan. „Tohanul nou” din Tohanul nou. „Viitorul” din Sohodol-Bran. „Victoria” din Bran-Poarta. „Infrățirea” din Moeciul de jos. „Armonia” din Moeciul de jos. „Simoneana” din Simon-Bran. „Sirnea” din Sirnea Bran. „Buceciul” din Predeal-Bran.

Câte cooperative mai trăesc in județul Brașov

Din 45 cooperative cari funcționau cu cinci ani înainte in județul Brașov astăzi mai trăesc următoarele:

„Poenarul” in Poiana Măru-lui. „Zernești” in Zernești. „Buceciul” in Râșnov. „Vlădăreana” in Vlădeni. „Prevederea in Codlea. „Feldioreana” in Feldioara. „Vămățeana” in Vama Buză. „Tărăncuța” in Sita Buzăului. „România” in Intorsura Buzăului. „Progresul” in Teliu. „România Nouă” in Budila. „Mugurul” in Purcăreni. „Voluntarii” in Baciu.

In Aprilie anul trecut s-a înființat la Brașov „Cooperativa Muncitorilor”.

Cooperația muncitorească la Brăila

Sunt trei ani de când câțiva muncitori din portul Brăilei, dorinți de a vedea clasa din care fac parte, la un nivel cât mai ridicat, au pus bazele unei Bănci muncitorești, care, la rândul ei, să dezvolte printre lucrătorii brăileni interesul către cooperație.

Intr'un timp relativ scurt, Banca muncitorilor, deși cu un

capital numai de 500.000 lei, a reușit totuși să pună bazele unei cooperative de croitorie, un depozit de lemne și furaje pentru muncitorii căruțași, o cafea și restaurant precum și o frizerie la „Casa Poporului” din localitate, — o altă instituție muncitorească cu care se poate mândri acest oraș.

Anul acesta, Banca „Munca” și a desăvârșit opera pentru care a fost creată prin înființarea unei secțiuni speciale de economie.

Muncitorii brăileni cari au înțeles dela început noul avantaj pe care banca l'a creat, au și căutat să profite de această înlesnire. In primul rând muncitorii căruțași și mai apoi muncitorii docheri, din pușinul lor câștig zilnic au depus la cassa de economie — începând de la Aprilie și până la 1 Decembrie suma de lei 707.101.

La prima vedere această sumă pare destul de neînsemnată pentru a fi relevantă. Totuși dat fiind complexa inactivitate a portului Brăila, sărăcia in care se zbate clasa muncitoare și mai ales mentalitatea și viciul in care se bălăcesc lucrătorii din lipsă de educație, suma de mai sus cât și gestul in sine reprezintă o importanță covârșitoare, care ne face să credem că muncitorimea din Brăila a apucat pe calea cea bună.

Cu ocazia distribuirii economiilor, conducătorii muncitorilor d-nii Lazăr Măglas, Stoica Mihalcea și Mihail Bălineanu, au demonstrat muncitorilor importanța cooperației și necesitatea ca muncitorii din pușinul lor câștig, să economisească bani albi pentru zile negre.”

Bani vechi și bani noi

Guvernul a făcut o lege prin care hohărește ca banii de până acum să se schimbe cu bani noi.

Hărțile de 5 și 20 lei vor fi scoase din întrebuințare și in locul lor se vor bate bani de metal de câte 5 și 20 lei.

Banca Națională nu va mai pune in circulație decât hărțile dela 100 lei și mai mari.

Țăranii noștri să fie foarte liniștiți că nimenea nu va pierde nimic la schimbarea banilor.

Dupăcum s'a statorit prin lege valcarea leului, un leu bun de azi face 32 de lei și 26 de bani vechi.

Astfel cine are azi 32 de lei și 26 de lei are numai un leu bun. Cine are 320 de lei are 10 lei buni. Cine are 3200 are 100 lei buni. Cine are 32000 are 1000 lei buni și așa mai departe.

Cine are o datorie de 32 de lei plătește cu 32 de lei de cei de azi sau un leu de cei buni. Și când cineva are de plătit datoriile se socotesc 32 de lei și 26 bani vechi la un leu nou.

Bani de metal vor fi de 1, 2, 5 și 20 de lei. Bani cu valoare mai mare, ca 100, 500, 1000 lei etc. vor fi numai din hărțile.

Bani de aur nu se vor pune in folosință. La caz că cuiva îi trebuiește aur pentru bani de hărțile, Banca Națională nu va da decât sub formă de bucăți de aur de câte 1 kilogram a cărei valoare este de 100 de mii lei bucata.

Cețiți și răspândiți

„Gazeta Transilvaniei” cel mai vechi ziar românesc

Mulțumită publică.

Toate năzuințele noastre tind într-acolo, ca numărul poporal al „Gazetei” să fie bine scris și să cuprindă toate acele învățături și sfaturi, de cari poporul nostru are nevoie!

Pentru munca noastră am așteptat și așteptăm să fim sprijiniți de toți aceia pentru cari scoatem acest număr, de toți țărani cunoscători de carte și de toți intelectualii cari cred că și poporul nostru trebuie să fie pus in cunoștința adevărului.

Semne de prețuire a muncii noastre se văd pretutindeni. Incep să curgă la administrație abonamente. Cea mai mare listă de abonați ne-a venit însă eri, din frunțașă comună Tohanul-vechi, cu șasezeci de abonamente.

Șasezeci de abonamente dintr-o singură comună! E un record și o cinste și pentru ziar, și pentru ceice au înțeles să-și facă această mare și frumoasă datorie.

Ne ținem de datorie a mulțumi și pe această cale părintelui Mircea Tomas și fraților Gheorghe Filimon și Sam Scurtu pentru străduințele de a înmulți numărul abonaților „Gazetei Transilvaniei”.

Asemenea mulțumim tuturor noilor abonați din Tohan, cari au dat și de data asta dovadă că știu să prețuiască valoarea unei gazete populare și munca celor ce o scriu.

Administrația.

Ultimul număr de probă din „Gazeta” pentru popor.

Acesta este ultimul număr ce se trimite ca număr de probă pe satele noastre.

Ceice vor să citească și mai departe „Gazeta” pentru popor, să ne scrie îndată ca să-i punem in lista abonaților. Abonamentul de 150 lei la an sau 80 lei pe șase luni se poate trimite și acum și mai târziu

Cel mai mare pod din Europa.

Uzinele cehoslovace Viko-vice au obținut dela misiunea comercială sovietică o comandă pentru construirea in Rusia a unui pod, care va fi cel mai mare din Europa. Acest pod e destinat pentru „Dnieprostroi”, uzine electrice ce se construiesc pe Nipru și e de 1203 picioare lungime și 94 picioare înălțime. Podul va avea 2 etaje: unul superior pentru cale ferată și unul inferior pentru circulația obișnuită. La concurs s-au prezentat mai multe firme engleze, germane și austriace. Proiectul cehoslovac s-a dovedit cel mai nimerit pentru condițiile de acolo. Podul va fi ridicat in timp de 2 ani.

Cultură și știință

GERUL

Oare care să fie pricina gerului năstrușnic, care s'a înstăpănit cu atâta stăruință iarna aceasta în mai toate țările din parțile de miazănoapte a pământului? Parcă niciodată n'au murit înghețați alăția oameni, chiar și în țările unde iarna nu e prea obicinuită. Ma rar să fi auzit de atâtea haite de lupi infometaji, care să intre în sale și orașe și să se dea la om, ziua'n amiază mare. Când s'a mai întâmplat să înghețe mașinile de tren în stații, să se rupă șinele de ger și să sară trenurile de pe linie din pricina ghietații tari? Așa geruri, de cari n'am mai apucat de multă vreme, numai sus, în Țara rusească se mai pomeneau.

E bine să știm, că gerul cumplit din săptămâna trecută, ni l'au vestit învățații. Și proorocia lor s'a împlinit.

Să vedeți cum au judecat ei: în țările îndepărtate și aproape pustii dela capătul dinspre miazănoapte al pământului, e tare frig iarna aceasta. Dealurile pe-acolo sunt nopți lungi-lungi, de câte o jumătate de an una — adică cât ține iarna, e tot noapte, — așa că e firesc să se fie mereu frig. Din pricina frigului suferă și aerul, care se adună, se îndeasă, par'că ar vrea să intre în pământ ca să se înalzească. Altfel este ia miazăzi. Pe aici e vară vecinică cu soare mult; aerul din pricina căldurii se întinde, se rărește și se înalță în văzduh ca să se răcorească. Acum, dacă s'a înălțat, în locul lui, care nu poate să rămână gol, vine aerul îndesat dela miazănoapte, care de mult pândea locașul acesta călduros. Și pe unde trece în drumul său, își scutură furjuri geroși, crapă lemnele și pietrele, de fluieră pădurile și hornurile a mare jale. Curat ca pe la noi!

Acum gerul a lăsat o domol de tot. Se vede, că s'a potolit cât de cât și pe la miazănoapte. vom vedea, până când.

Dar gerul din anul acesta, mai ales dacă-l punem alături de cel din anul trecut, par'că cobește a ceva mai rău. Un Neamț învățat scrie prin gazetă, că tare se teme, nu cumva iarna aceasta să fie începutul, după care să urmeze alte ierni din cele mai cumplite. După socotelile lui, dac'or fi bune, după câteva mii de ani are să înghețe mai tot pământul, vara iarnă deopotrivă. Un strat gros de zăpadă și ghiață, de 3-4 kilometri, are să-l acopere timp de câteva zeci de mii de ani. Animalele și copacii rând pe rând se vor trage spre miazăzi, unde va fi mai cald; altele se vor potrivi lumei celei schimbătoare, schimbându-și și ele firea după vreme. Care nu vor putea face nici într'un fel, nici într'altul, vor pieri. Omul, înzestrat cu atâtea născociri minunate, nu va avea prea mult de suferit; va căuta doar locurile ferice de zăpezile și ghietașurile prea mari și la adăpostul minții sale luminate, care-l va sluji în năcut, va aștepta ivirea timpurilor mai bune. Te pomenești, că până atunci, cum s'a pornit străjnic de tot pe calea născocirilor, va făuri cine știe ce mașinării și drăcii, de va topi toată ghiața, făcând pământul după placul lui!

Să credeți, că Neamțul poate să aibă dreptate. Astăzi avem știință cu temei, că înainte cu vre o trezeci de mii de ani a mai fost înghețat pământul, ba, și mai înainte încă, în trei rânduri. De fie-care dată pământul a stat înghețat câteva zeci de

mii de ani! În Europa, mama noastră, se coborau ghietașurile cât munții până în Galiția, la picioarele Carpaților. În România numai munții erau îmbrăcați în ghiață vecinică, care curgând mereu la vale, a săpat căldările uriașe din Bucegi, Munții Făgărașului, Rătezat, Ceoșlău și Munții Rodnei, lăsând ca amintire în ele frumoasele lacuri, ochiuri de murle sau iezere (ca în Munții Făgărașului sau ai Rodnei). Animalele vremurilor acestora erau toate potrivite pentru traiul în ger. Trăiau un fel de cerbi, ca cei de prin capătul Siberiei reci, un fel de urși mari de tot, cari se adăposteau și prin peșterile munților noștri, unde adeseori le găsim oasele și dinții bine păstrați. Ca să nu le fie frig, aveau blană călduroasă. Foarte răspândit era și un fel de elefant uriaș, căruia îi zicem mamut, cu niște colți luagi și încărligași și cu o blană lungă și deasă. Osemintele lui le găsim de multe ori prin țara noastră, mai ales măselele și colții, cărora țărani le spun prin unele locuri oase de jilou. Ba, ceea-ce s'ar părea de necrezut, astăzi, după atâtea zeci de mii de ani, s'au găsit mamuți în carne și oase, îngropați în ghietașurile râurilor din Siberia, încât n'au putut putrezi; cum toți erau cu spinarea ruptă, s'a putut ghici, că s'au surpat în ghiața în care și-au găsit mormântul și care nu s'a mai deschis până în zilele noastre*).

În vremurile acestea triste și înghețate a copilărit neamul omenesc. Mai cu seamă mijlocul Franței, care n'a fost înghețat, i-a dat cel mai bun adăpost. Acum treizeci de mii de ani, pe timpul înghețului din urmă, omul era tare neajutorat, trebuia să trăiască mai mult în voia întâmplării. În loc de casă, trăia prin peșteri certându-se cu urșii,

* Oase de astfel de animale străbune puteți vedea la universitățile din București și Cluj, precum și la liceul A. Șaguna din Brașov.

în loc de unelte și arme de fier ori barămi de armă, abia avea câteva din piatră, lemn, dar mai ales din os; el nu avea nici sprijinul vitelor, pe cari încă nu le îmblânzise și din pricina aceasta și a gerului cumplit, era tare departe de știința lucrării pământului. Hrana sa erau ierburile, rădăcinile și mai cu seamă vânatul de mamut. Când n'avea ce face, lua câte o piatră ascuțită și desemna pe pereții peșterii; din aceste desene, cari s'au păstrat, cunoaștem așa de bine viața omului străbun.

Cât de întunecat era la minte, vedem și de acolo, că abia acum învăța a vorbi. Așa și-a tras omul sufletul vre-un timp de alte treizeci de mii de ani.

Dacă i căutam moșii, cari au trăit cu vre-o zece mii de ani mai înainte, îi găsim în alle vremuri de îngheț și mai vechiu, trăind ca vai de capul lor. Când ne cugetăm că abia acum a început să cunoască focal și îmbrăcăminte și că în loc de grai, răcneau ca fiarele, ne vom dumeri cât de bicisnici erau. Timp de o sută de mii de ani și mai bine au trăit așa.

În sfârșit pe vremea celor două înghețuri și mai vechi, de nici nu mai putem spune numărul anilor, omul era fiară ca toate fiarele, un fel de maimuță mare și fioroasă. Fără îmbrăcăminte, avea și el blană; fără ca să se încălzească alături de celălalte fiare ale pământului. Toată schinteia de minte omenescă abia i-a slujit la născocirea unei pietre ascuțite, care era singura lui mândrie și nădejde.

Acum ne vom da mai bine seama de puterea minții omenesci. Dacă străbunii noștri cu mintea lor cea slabă au putut să răzbiască timp de patru înghețuri cumplite și îndelungate, ba, încă să o apuce spre un trai din ce în ce mai înlesnit, atunci ce nimică va trebui să fie înghețul, pe care ni-l procește Neamțul nostru, pentru urmașii noștri, cari îl vor apuca și l vor înfrânge cu puterea născocitoare minții lor?

Câtă vreme pământul va avea aer, apă și rază de soare, omul nu se va da bătut, ori-ce s'ar întâmpla!

Prof. F. Sânjoanu.

ca niște solzi subțiri. Când începe pielea să se coajască și fierbințele scad și copilul bolnav își face jurărie, cojindu-și cu mânuțele lui pielea de pe talpa picioarelor și de pe palme.

Ce-i de făcut cu un astfel de copil bolnav?

Mai întâi trebuie să-l desbrăcăm și să-l culcăm în pățulul lui, unde să fie singur, ba dacă se poate să fie singur într'o casă, unde să nu intre la el decât mama care îi poartă de grije.

De mâncare nu îi vom da în zilele dintâi decât numai lapte fierț, gol, fără pâine (piță), fără nimic. La vre-o 4-5 zile putem să-i fierbem în lapte puțin gris ori orez (riscașă). De băut îi vom da apă îndulcită cu puțin zahăr (miere), în care stoarcem puțin lămâie (litrână), care cu gustul ei acru îl mai răzbuună la inimă pe copil. Putem să fierbem bine cu puțin zahăr și 2-3 mere, ori pere curățite de coaje și după ce le-am trecut prin sită să-i dăm din ele puțin cu lingurița.

Imprejurul gâtului (grumazului) îi vom înfășura un ștergar (cârpă curată) înmuiat în apă rece apoi stors, pe care îl vom schimba tot la un ceas. Gâlcile dela gât se trag ele singure și numai rău facem dacă le tragem, le apăsăm, căci atunci mai tare cresc și pot să și coacă.

Pentru clătutul gurei și al gâtului îi vom face copilului apă sărată, cu care să-l îndemnăm să-și clătească gâtul cât de des.

Chiar dacă copilul a trecut norocos peste boală, nu îl vom lăsa să se scoale din pat, decât după ce au trecut 4 săptămâni dela începutul boalei, iar din casă și să meargă la școală îl vom lăsa numai după ce a trecut a șasea săptămână de când s'a început boala.

Atunci îi luăm hainețele cu care a fost îmbrăcat când s'a îmbolnăvit și cât a finit boala precum și toate hainele lui de pat, le fierbem într'o cadare cu leșie și numai după aceea le spălăm. Dacă strejucul din pat a fost umplut cu pae, golim paele și le băgăm în foc. Este bine dacă spălăm și podelele casei unde a zăcut copilul, iar pereții îi văruiți din proaspăt.

Înainte de a-i da drumul copilului din casă, adevă în săptămâna a cincis, îl vom scălda în apă caldă, în vre-o câteva seri, ca să i-se curețe bine de pe trup pielea cea veche.

Nu toldeaua este scarlatina așa ușoară ca să scape copilul de tot teafăr.

Se pot întâmpla multe pacostii, mai ales dacă nu urmați sfaturile de mai sus.

Să zicem că un părinte mai căpăținos, chiar dacă a cerit sfaturile mele, își zice în gândul lui, ia nici toate ale doftorului, și s'apucă să-i dea copilului bolnav de scarlatină, de toate de-ale mâncării, mai carne afumată de porc, mai sarmale ori plăcinte și i-le dă toate astea după ce au trecut fierbințele. Până la o vreme îi merge bine copilului. Ce să vezi însă într'o bună zi, cam într'a treia săptămână?? Dintr'odată îi pierd copilului pofta de mâncare, i se umflă fața, mâinile, picioarele. Începe apoi să verse (vomeze), nu mai poate să urineze (să lase udul), capătă sgârșituri (mătrici) în mâni și în picioare; începe să geamă și se vaetă de dureri de cap și mai la urmă își pierde conștiința fără să se mai deștepte vre-odată.

Ce s'a întâmplat? Dându-i copilului să mănânce de toate prea de vreme, adevă nelăsând să treacă 4 săptămâni, i-a pricinuit aprindere de rinichi (rărunchi) și moartea copilului său, părintele căpăținos, care se ține mai cuminte decât doftorii.

Afară de aprinderea de rinichi

mai are și alți tovarăși scarlatina. Așa se știe că unii din copiii bolnavi de scarlatină capătă aprindere de urechi și dacă nu se prăpădesc de ea, le curge din urechi multă vreme coplură și rămân apoi toată viața lor surzi și muți.

Așadar feriiți-vă copiii de scarlatină. Când băntue boala, stați pe la casele d voastră, nu umblați pe la uși streine, nici la înmormântări ori la pomeni.

Iar dacă tot v'a păscut nenorocul și vi s'a îmbolnăvit copilul de scarlatină, luați aminte sfaturile ce vi le-am dat și țineți-le, căci nicăiri nu se nimereste ca aici vorba din bătrâni, că: paza bună te păzește de primejdia rea. Dr. Vintilă.

Despărțământul Codlea al „Astreii”

Inceputul acțiunei de propagandă culturală.

Duminecă în 10 Februarie s'a început programul de acțiune în vederea propagandei culturale în desp. Codlea, de unde ni se scriu următoarele:

Neputându-se prezenta dela centru delegații „Astreii” din cauza vremii nefavorabile, serbarea s'a ținut în cadre restrânse dar solemne.

A conferențiat parohul local Gh. Fl. Preșmearu dir. desp. și Ioan Pascu inv. dir., cel dintâiu, arătând care sunt căile adevărate cari conduc poporul nostru la limanul de scăpare de pe marea înviforată și plină de năcazur de azi.

Intru a deprinde pe popor să știe interpreta, cum se cere, datoritiile față de neam și legea strămoșească, ca în trecutul său plin de credință se străduiește „Astra”. Despre problemele ce și le-a înscris în programul ei, precum și despre munca realizată în trecut de ea, a făcut o expunere luminoasă d-nul Ioan Pascu, invitând a se scrie cât mai mulți în rândul membrilor ei.

De altcum mulțumită conducătorilor interesul față de „Astra” e bine dezvoltat în popor, casa de lectură fiind bine cercetată zilnic, prin ceea-ce se realizează frumoase economii reținând astfel poporul dela cârciumi.

Îată și câteva din frumoasele hotărâri luate de comitetul desp. în ședința sa din 6 Februarie a. c.:

Dorind desp. să vadă și în cercurile sale o cât mai vie activitate desfășurându-se în cele culturale și văzând greutățile ce le întâmpină „Astra” din cauza lipsei de localuri, hotărâre să se ceară dela minister să se pună la dispoziția „Astreii” câte o cameră din localurile de școală, servind drept casă de lectură până vom fi în stare să ne facem localul propriu.

Să se revină apoi la vechiul uz din trecut, dându-se broșuri gratuite membrilor, și aceasta să se facă în primul rând acolo unde nu e deschisă casa de lectură și deci membrii nu se bucură de alt favor.

În aceeaș ședință s'a luat hotărârea cu însuflețire a se face un mare tablou al celor căzuți în războiu, care se va păstra în biserică, în loc de piatră comemorativă.

Școlare. În ziua de 17 Februarie a. c. s'a ținut adunarea generală a comitetului școlii primare de stat Nr. 4 din loc. leșind din comitet membrul cel mai vechiu prin expirarea mandatului, în locul acestuia a fost ales dl Nicolae Mazilu, șef de atelier la școala superioară de arte și meserii de aici, iar ca membrii delegați în adunarea generală a comitetului școlar comunal au fost aleși d-nii Nicolae Mazilu și Emil Reit, directorul școlii primare Nr. 4.

Medicul poporului

Scarlatina

În multe părți a băntuit și în iarna asta o boală lipicioasă, numită scarlatina. (Se mai numește în unele părți și șarlach sau gușter). În câte un loc s'a lăsat așa de tare, că din pricina ei au trebuit și școlile închise pe câteva săptămâni.

Scarlatina este o boală lipicioasă, care se leagă mai ales de copiii de școală. Uneori ss îmbolnăvesc de ea și cei mici de tot, ba și cei mari până la 18 ani.

Oamenii mari nu o capătă, o pot însă lăși. Așa, bunăoară un om intră într'o casă, unde un copil este bolnav de scarlatină. Întorcându-se acasă, la 2-3 zile i-se îmbolnăvește și lui copilul de scarlatină.

Să vedem cum se arată boala? Pentru ca ea să se încuibe în copil, îi trebuie un timp cam de 3 până în 6 zile. Trecând acest timp, îl apucă pe copil fierbințeli mari, deodată, din bun senin, apoi vărsături (vomat) și dureri de cap și de gât.

Se îmbujorează la față și la frunte, precum și trupul tot îi arde ca focul.

Lucrul cel dintâi ce trebuie să-l faci, dacă îi s'a îmbolnăvit

astfel copilul, este să chemi doftorul cât mai în grabă.

Este ușor s'o faci dacă este doftor în sat.

Da; numai câte sate sunt presărate p în văile și coastele Ardealului, locuite mai ales tot de nașe de-a noastră românească unde nici într'al zecelea sat nu dai de doftor. Pentru acelea scriu povățele cuprinse în rândurile de mai jos.

Adecă, dacă n'ai de unde să iai doftor și îți s'a îmbolnăvit copilul deodată cu fierbințeli mari, dureri de gât, vărsături (vomat), și s'au umflă ghindurile de sub falca de jos, adecă i-au eșit gâlcii, iar la o zi-două, vezi că îi ies pete roșii, dese, una lângă alta, pe tot trupul, să știi că e scarlatină, mai ales dacă ai auzit că mai sunt copii bolnavi în sat tot de boala asta, ori în vre-un sat din jur.

Mulți din copiii bolnavi, după ce le-au ieșit petele roșii, se mai plâng și de mâncărime de piele.

Petele astea roșii după vre-o 3-4 zile își pierd din roșată, apoi nu se mai cunosc de fel și pe locul unde au fost ele, pielea începe să se coajască

Pentru vizitatorii târgului de mostre de Primăvară din Lipsca.

Comunicatul Uniunii gremiilor comerciale nemțești din Ardeal în calitate de reprezentant onorific pentru Ardeal al târgului de mostre din Lipsca (Adresa: Brașov Strada Furculiții de jos 1).

Târgul de mostre de Primăvară din Lipsca se va ține în 3-13 Martie 1929.

Și la târgul acesta se poate călători în condiții avantajoase. Publicăm amănunțele, cari urmează, în interesul comersanților, industrișilor și meseriașilor, cari până acum n-au avut prilej să viziteze vre un târg de mostre din Lipsca. Se poate vedea din ele că cheltuielile împreunate cu vizitarea târgului nu sunt ceva imposibil de suportat, după cum credeau unii sau alții. Cei ce vor vizita acest târg, se vor putea convinge că cheltuielile de călătorie vor fi mai mult decât compensate prin cunoștințele practice câștigate cu acest prilej. Vizitatorii vor avea prilej să vadă și să cunoască cele mai noi produse și invenții în branșa lor.

Costul călătoriei la viitorul târg de mostre din Lipsca va fi cu o reducere de cca 25%, față de prețul obicinuit pe căile ferate române, cehe, maghiare, austriace și germane, iar viza pașaportului pentru Germania, Austria și Cehoslovacia va fi gratuită. Ce privește viza pentru Ungaria (de unde n-au sosit încă informații în acest sens) se va face probabil o reducere de 50%.

Cheltuielile călătoriei la târgul din Lipsca — tour și retur, — ale pașaportului precum și întreținerea de 3 zile în Lipsca vor fi:

ROUTĂ :		ROUTA :		ROUTA :	
Brașov, Halmeu	Brașov, Curtici sau	Prager, Curtici sau			
Praga, Bodenbach,	Lökösháza, B-Pesta	Lökösháza, B-Pesta			
Lipsca	Komorn, Praga,	Vienna, Passau,			
	Bodenbach, Lipsca	Lipsca			

Accelerat	Personal	Accelerat	Personal	Accelerat	Personal
CL II	CL III	CL II	CL III	CL II	CL III
Lei	Lei	Lei	Lei	Lei	Lei
7400	5600	6900	5300	8400	6400
				7000	5300
				10100	7300
				7600	5800

Hârtiile necesare pentru vizitator:
1. Legitimația oficială pentru târg, care pentru Ardeal o dă numai reprezentantul onorific amintit (Uniunea gremiilor comerciale nemțești din Ardeal) și care e indispensabilă pentru avantajele de călătorie și pașaport.

2. Pașaportul pentru streinătate.
Viza gratuită a pașaportului pentru Germania se poate face numai prin reprezentantul onorific; se cere deci ca la scoaterea legitimației să fie prezentat și pașaportul. Viza gratuită germană e valabilă pentru 28 zile, începând dela trecerea frontierei germane. Nu mai este valabilă însă după ziua de 7 April.

Informațiuni referitoare la celelalte vize: a) Viza austriacă se obține gratuit la Legațiunea austriacă în București pe baza legitimației de târg. b) Viza cehoslovacă (pentru dus și întors) tot la fel, dela oficiile respective. Astfel pentru vizitatorii din Ardeal viza se va obține la consulatul cehoslovac din Cluj. Valabilă 8 zile înainte și 8 zile după târg. Dela vizitatorii, cari la trecerea graniței cehoslovace nu vor avea viza gratuită, se va în casa de către oficiul de vamă o taxă de manipulare de 32 Kc = 4 R M = 160 Lei. Legitimația pentru târg se va cere și aici.

Reduceri de călătorie: a) Călătoria pe teritoriul român cu reducere de 50% la reîntoarcere. În timpul de 5-17 Martie 1929 stațiunile CFR. vor elibera pentru cei ce se întorc dela târgul din Lipsca bilete pentru toate clasele și toate trenurile cu prețul jumătate. În acest scop se cere, neapărat, biletul de călătorie spre Lipsca și legitimația de târg vizată în Lipsca.

b) Pentru călătoria prin Ungaria se va obține de asemenea, — pe baza unui „Igazolvány” eliberat de reprezentantul onorific și pe baza legitimației pentru târg, — următoarea reducere: pentru cl. II accelerat se va plăti prețul de cl. I accelerat, și pentru cl. III accelerat prețul de cl. II personal. Reducerea valabilă dela 26 Febr. până la 16 Martie 1929.

c) Prin Austria reducere 25% și anume pentru călătoria spre Lipsca din 26 Februarie până la 13 Martie, iar retur din 3-17 Martie. Reducerea pe baza legitimației de târg, cu excepția trenurilor de lux.

d) În Cehoslovacia reducere de 25% (dus și întors) cu toate trenurile, dar cu excepția celor de lux. Se va obține această reducere numai cu condiția că se va face călătoria și tour și retur prin Cehoslovacia. Legitimația de târg va trebui provăzută cu un timbru cehoslovac, adecă pentru cl. I cu timbru de 2 Kc cl. II 1 Kc, cl. III 0.50 Kc.

Reducerea pentru călătoria spre Lipsca valabilă din 26 Februarie până în 8 Martie, iar pentru înapoiere din 3-17 Martie 1929. Timbre cehoslovace se găsesc la reprezentantul onorific.

e) Pentru călătoria în Germania se pot lua bilete la reprezentantul onorific cu reducere de 25% pentru parcursul dela granița germană Bodenbach, Passau ori Oderberg până la Lipsca sau pentru dus și întors (bilete numai pentru înapoiere dela Lipsca nu se pot obține. Pentru dus valabil din 26 Februarie — 8 Martie, iar pentru înapoiere 3-16 Martie 1929. Pentru trenurile D de distanță biletele sunt valabile numai cu plățile supra-taxei.

Prețul biletelor:	D U S D U S Ș I I N T O R S					
	I		II		III	
	I	II	I	II	I	II
Oderberg	R. M 53,30	30,30	19,—	106,60	60,60	38,—
Bodenbach	19,80	12,20	7,40	39,60	24,40	14,80
Passau	47,30	27,30	16,90	94,60	54,60	33,80

f) Trenul special pentru târg Budapesta, Komorn, Praga Bodenbach, Lipsca pleacă Vineri în 1 Martie la 19,05 ore din Budapesta și sosește în Lipsca în ziua în ziua de 2 Martie la ora 14,05. Reducerea 33 1/3%. Bilete și locuri în vagon de dormit se pot lua la reprezentantul onorific. Costă cl. II 55 pengö și cl. III 35,50 pengö.

Camere la oțel în Lipsca nu se pot căpăta dar se găsesc locuințe particulare. Prețurile camerelor diferă între 12, 8, 6,50, 4,50 și 3 R. M plus o taxă de mijloc. Pentru 5 Mărci pe zi se poate primi dejunul, prânzul și cina în restaurant.

Legitimația de târg costă 200 Lei de persoană. Bonul pen-

tru catalogul târgului (vol. I. general) costă 160 Lei, iar vol. II (partea tehnică) 120 Lei. Aceste sume se versă la reprezentantul onorific, de unde se vor ridica apoi legitimația de târg imprevizibilă cu bonul pentru semnul distinctiv și cele pentru cataloge și geale tâgului, pe baza cărora atât semnul distinctiv pentru târg cât și cataloagele se vor primi în Lipsca.

De remarcat la acest târg: secția mașinelor textile, a dulciurilor, secția funcționării oțelurilor etc.

Recomandăm încă odată vizitarea acestui târg tuturor comersanților, industrișilor și meseriașilor.

Scrisori pentru informații, provăzute cu costul pentru porto corespunzător (porto pentru retrimiteră pașapoartelor și trimiterea bonurilor pentru cataloage, legitimații etc. precum și prețul lor, împreună cu taxele de înscriere etc.) să se adreseze reprezentantului onorific al târgului, la adresa mai sus indicată.

Ministerul Sănătății și Ocrotirilor Sociale.

Publicațiune

Se aduce la cunoștință generală că în ziua de 10 Aprilie 1929, ora 10 1/2 dimineața, se va ține în localul Ministerului Sănătății și Ocrotirilor Sociale, Bulv. Elisabeta No. 89, licitațiune publică, cu termen scurt pentru aprovizionarea Depozitului Central de medicamente, cu medicamente și articole de chirurgie, necesare pentru îndestularea Spitalelor și serviciilor sanitare pendinte de acest Minister.

Licitatiunea va avea loc în conformitate cu art. 72-83 din legea contabilității publice.

Vor putea lua parte la această licitațiune: Depozitele de Engross pentru droguri, recunoscuți de Ministerul Sănătății, Depozitarii Caselor streine autorizate de Ministerul Sănătății și recunoscute de Camera de Comerț și Fabricile din streinătate prin reprezentanții lor recunoscuți de Camera de Comerț. În acest caz vor prezenta certificatul Camerei de Comerț.

Ofertele și probele, se vor depune în plic închis și sigilat în ziua publică în ziua licitațiunii și vor purta firma și adresa furnizorului.

Împreună cu oferta depusă în același plic sigilat, se va depune și garanția de 5% numai în recipisa Casei de depuneri și consemnațiuni, cart va fi numerar sau electe publice la cursul zilei depuse la Casa de depuneri. Garanția se va augmența la 10% în momentul adjudecării cari, se va depune deasemeni în recipisa Casei de depuneri.

Condițiunile de furnizare se pot vedea în fiecare zi de lucru la Direcția Depozitelor de Medicamente, Str. G.ral Budisțeanu No 12-14.

p. Ministeru :
indescifrabl.
Direct. Depozitelor Farmacist :
George Ionescu.
394 1-1

Publicațiune de licitație

Batal. 3 V tori de M te din Brașov are nevoie de carne pentru trupă cu începere dela 1 Martie 1929. Doritorii vor înainta oferte închise în ziua de 28 Februarie 1929 ora 10 a. m., când va avea loc licitația.

Caetul de sarcini se poate vedea zilnic între orele 11 și 12 a. m., la Serviciul Aprovizionării al acestui corp.

Comandantul Bat. III Vânători de Munte.

Colonel Popovici.
Brașov, 19 Februarie 1929.

Publicațiune

Ord. Min. Fin. sub No. 37948 din 11 Februarie 1929.

Pentru plata diferinței de taxa de timbru la registrele comerciale până la completarea surmei de Lei 4 de fiecare filă, Ministerul acordă termen până la 1 Martie 1929.

Director general :
Bogdănessu (ss.)
Șef de serviciu :
Radnitescu (ss.)
Pentru conformitate :
indescifrabl.

Publicațiune

Comuna Bod, caută un antreprenor cu un capital de a. proximativ 1-1 1/2 milion Lei, pentru reconstruirea moarei de apă, arendare 15-20 ani.

Tratative în acest scop se pot lua cu primăria comunală Bod. 395 1-3

Corpul Pertărelor Tribunalului Brașov.

No. 350-1929.

Publicațiune de licitație

Subsemnatul Șef-portărel prin această publică în baza deciziunii No. 13785/1928 a judecătoriei de ocol Brașov în favorul reclamantului George Halmagyi rep. prin avocatul dr. E. Kiss pentru încasarea creanței de 2347 Lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 25 Februarie 1929 orele 12 a. m. la fața locului în Brașov, drumul Dăstei unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară mobile din casă în valoare de 10,500 Lei.

În caz de nevoie și sub preț de estimare.

Brașov, la 22 Ianuarie 1929.
Gh. Stănculescu,
Șef portărel.

Un autocamion
ADLER
tip 7
un
CHEVROLETT
cu caroserie de taxi și două
FORD-URI
cu caroserie de camion sunt de vânzare la autogarajul
HANSMANN
Strada Bisericii române 54.

Abonamente la ziar se pot face pe timp mai îndelungat sau lunar.

Mare depozit de imprimate administrative comunale și advocatiale.
Registre comerciale
Copiere
Prețurile cele mai ieftine.
Primirea comerzilor pentru imprimate :
Librărie - Papetărie - Legătorie de cărți
HERZ
BRAȘOV, Strada Prințul Carol 23
Telefon interurban 229.

Adânc îndurerăți comunicăm în numele nostru și în numele rudenilor încetarea din viață a scumpului nostru soț și tată
Dr. Sigismund Kecskeméti
Medic legist al Tribunalului Brașov, Șef-medic CFR. Vicepreședintele Societății medicilor din loc. Președintele comunității Izraelite.
Inmormântarea va încere Vineri 22 Februarie la ora 2 p. m., în biserica izr. Str. Orfanilor în cadrul unui serviciu divin, după ce va porni cortegiul la cimitirul izr. la Livadia Poștei.
Dna Dr. Sigismund Kecskeméti,
Inginer Ladislau Kecskeméti.

Mult întristați anunțăm pierderea a scumpului nostru confrate, conducătorul nostru spiritual, și de 20 ani președintele comunității izraelite și președinte de onoare la Chevra Kadișai
Domnului Dr. Sigmund Kecskeméti
care a încetat din viață la 20 Februarie, lăsând fără al lui bun sprijin biserica și școala noastră, pentru cari a lucrat cu toată râvna și cu solitudine nemărginită și fără egoizm.
Inmormântarea va avea loc Vineri 22 Februarie la ora 2 p. m., în biserica izr. Str. Orfanilor în cadrul unui serviciu divin, după ce va porni cortegiul la cimitirul izr. la Livadia Poștei.
Comunitatea Izraelită Brașov și Uniunea Chevra Kadișai.

Desvoltarea cooperatiei

Am arătat cum, în Anglia ca și la noi, ca și la alte popoare, primele cooperative, din o mulțime de cauze, n'au dat rezultatele așteptate și după o scurtă durată s'au nimicit și, cum la anul 1844 țesătorii din Roshdale cu deschiderea magazinului din „strada Broaștelor” au pus temelul adevăratei cooperatiei care de atunci s'a înțins nu numai în întreaga Anglia și Europa, ci pe întreg globul pământului până departe în Japonia, China, India, America și Australia.

Deosebirea între primele cooperative englezești cari s'au ruinat și între cooperativele țesătorilor din Roshdale și cele organizate după acest sistem, e atât de mare ca depărtarea dintre cer și pământ.

Primele cooperative se bazu pe un principiu capitalist iar cea din Roshdale pe nevoile populației sărace. Adecă: în cazul prim, cooperativa era o societate de acționari cari cumpărau și vindeau mărfuri cu prețul de piață oricui, iar profitul îl împărțeau între ei fără ca cumpărătorul să profite, ceva. În cazul al doilea, muncitorii puneau laolaltă părți egale din micile lor economii, pentru procurarea de mărfuri și alimente, iar venitul îl împărțeau după puterea de consumație a fiecăruia.

În cazul prim câștigau numai acționarii, cari adeseori nici nu cumpărau nimic dela prăvăliile lor; în cazul al doilea câștigau numai cumpărătorii cari erau membrii ai cooperativei. Cel care cumpăra mai mult, câștiga mai mult, pentru că venitul se împărțea în raport cu consumația.

Organizarea cooperativă a bieților țesători din Roshdale poate servi de model și muncitorimeii și țărănimii noastre, care se gândește și vorbește mereu de cooperative, dar nu se încumetă să le și pornească, aducând drept motiv al neputinței sale, lipsa de parale.

Curaj și încredere.

Natural, că fără parale nici un fel de cooperative nu se pot porni — mai ales în vremuri de crize financiare ca cea de azi, dar să se știe un lucru, că mai mult decât paralele face curajul și încrederea.

Țesătorii din Roshdale, când au deschis magazinul din strada Broaștelor, n'aveau decât un capital foarte modest; în schimb însă aveau încrederea, curajul, modestia și răbdarea curativă.

Când oamenii noștri pornesc o cooperativă, poartă deja în suflet teama că nu va reuși și că va fi numai o căpătuială pentru unul sau altul. Ei pornesc totdeauna cu planuri largi: vreau să facă lucru mare dela început și dacă nu realizează în grabă câștiguri însemnate, își pierd răbdarea.

A înființa o cooperativă de consum, nu înseamnă a deschide o prăvălie. Pentru prăvălie trebuie dela început sau un comerciant priceput și bine plătit, al cărui salariu consumă întregul câștig din primele luni sau primul an, ori, dacă se angajează un om nesalarat sau slab salariat — fiindcă nu se pricepe la negustorie — va pricinii cooperativei încurcături în socoteli și pagube în mărfuri, cari vor întrece câștigul. Și într'un caz și în altul, încrederea membrilor cooperatori se va pierde, nădejdiile lor se vor spulbera și frumoasa pornire se va sfârși într'o zi cu o ceartă, după care va urma închiderea afacerii.

Rezultatele unui început modest.

Corect e ca orice cooperativă de consum să se înceapă după cum au început țesătorii

din Roshdale, adecă, cu deschiderea unui modest magazin.

În orice oraș și orice sat se poate afla o casă de închiriat — fie chiar la loc mai ferit — unde să se depoziteze marfa.

Țesătorii din Roshdale au început operația în Strada Broaștelor, pentru că acolo nu plăteau nici o chirie, și această scutire de chirie însemna primul câștig pentru cooperatori. Apoi ei n'au angajat un vânzător staționar, ci au designat pe cel mai priceput dintre ei cu cântărirea și distribuirea mărfii, sub controlul a doi membrii din comitetul de administrație.

Magazinul era deschis la început numai odată la săptămână: Sâmbăta dela orele 12 până seara la 9 ore. Acesta era al doilea câștig al cooperativilor: ei nu plăteau adecă un salariu mare vânzătorului, care lucra sub controlul membrilor din comitet, ci un mic onorar.

După trei luni, numărul membrilor se mai înmulțise și vânzarea crescuse într'atâta că magazinul trebuia acum deschis de două ori pe săptămână, ca să poată satisface trebuințele cooperativilor.

După un an de zile, numărul membrilor se spori și mai mult și magazinul mergea așa de bine, încât adunarea generală a decis angajarea unui vânzător stabil salariat, și deschiderea magazinului de cinci ori pe săptămână. Tot atunci au început să plătească și chiria, pentru că localul mic nu mai era corespunzător și aveau lipsă acum de întreaga pivniță.

Numărul membrilor creștea zi de zi, iar afacerile magazinului ne mai putând fi conduse de un singur om, a fost angajat încă unul.

La sfârșitul anului 1848, cooperativa închiriaza întreaga clădire cu trei etaje, alcătuește un statut al funcționarilor și personalului angajat, aranjază o splendidă sală de bibliotecă, școală și întruniri și „Strada Broaștelor” devine dintr'odată celebră prin succesele uimitoare și progresul neașteptat al cooperativei muncitorești. Numărul membrilor se ridicase la 390, capitalul la 30 mii de lei.

În 1850 erau 630 de membri, capitalul 69 mii.

În luna Aprilie a acestei an, adecă după șapte ani dela înființare, se decide deschiderea magazinului pentru toată ziua în toate zilele săptămânii.

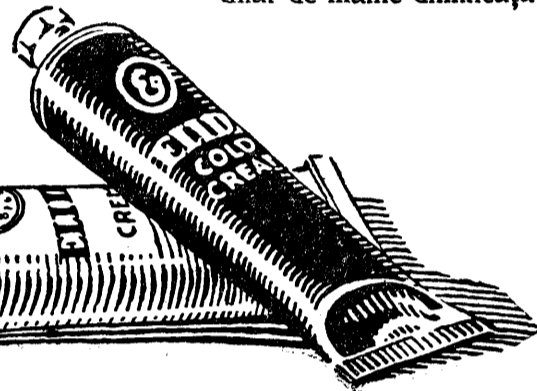
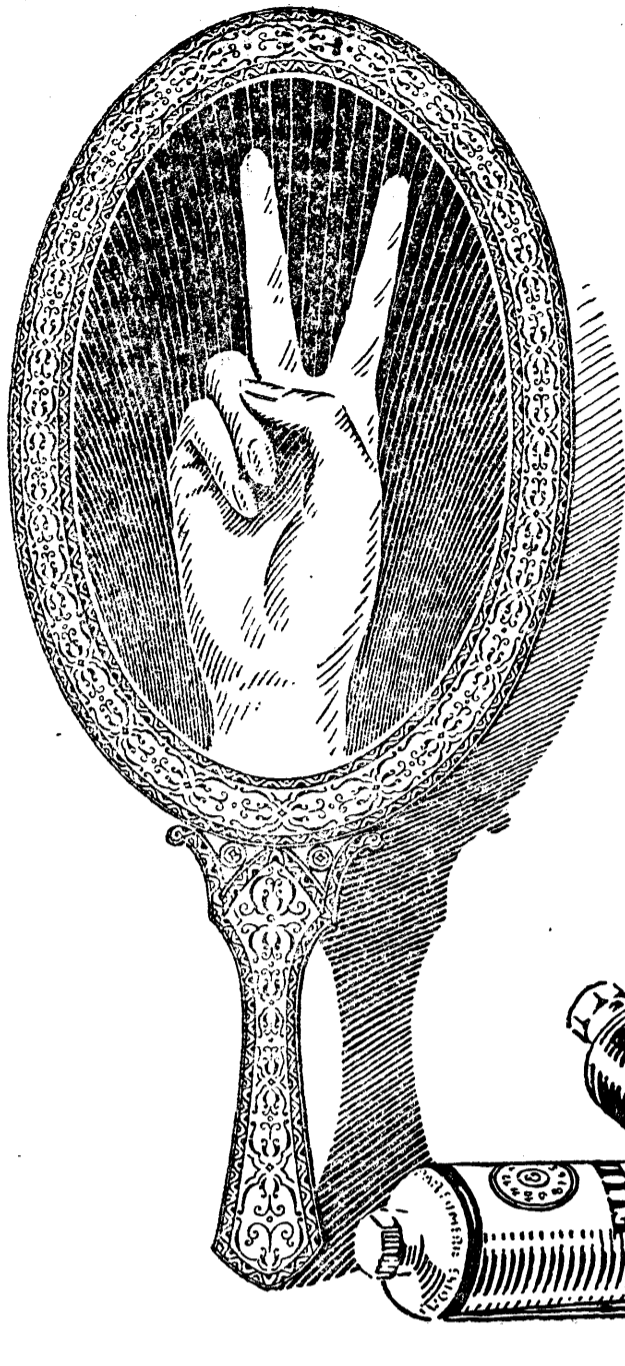
Personalul de serviciu constă acum din 10 persoane: doi negustori specialiști, doi lucrători la încărcat și descărcat și cinci băieți de prăvălie.

Secretul frumosului rezultat.

Secretul progresului acestei cooperative este a se căuta așadar în încrederea membrilor ei, în modestia cu care au început afacerea, încunjurarea cheltuielilor „disproporționate de instalare și personal de serviciu și în hotărârea lor de a cumpăra numai alimente și mărfuri în cantitate mică, plățile cu bani gata și desfăcute imediat între membrii cooperativei, așa că micul capital al cooperativilor se învârtea la an cam de 30 de ori, astfel s'a ajuns la câștigurile enorme și la progresul care a uimit lumea.

La sfârșitul anului 1850 pionierii din Roshdale au cumpărat o moară, producând singuri făina pentru magazin, și în același an au înființat și departamentul de credit și economii, adecă Banca cooperativă.

La început magazinul pionierilor din Roshdale s'a deschis cu câteva articole alimentare: cartofi, făină, unt, ouă, zahăr și untură. În al doilea an s'a în-

2 Creme sunt indispensabile,

pentru a putea da pielei îngrijirea cuvenită și cerută de frumusețea naturală.

Crème de chaque heure Elida a cărei utilizare e plăcută la orice oră, nutrește pielea, o apără și o vindecă. Nu lucește, nu este unsoasă și nici lipicioasă. Dă pielei nuanța asemănătoare alabastrului.

Elida Coldcream

fereste tenul Dv. în timpul nopții. Dă pielei grăsimia necesară nutriției și o curăță în mod ideal. Înăltură asprimea și chiar peste noapte vindecă pielea crăpată.

Un tub costă Lei 45.—

Încercați-o, începând chiar de mâine dimineață!

CREMES ELIDA

Intrarea și ieșirea din țară.

— Simplificarea formalităților. —

Pentru a ușura formalitățile greoaie — introduse de sistemul de guvernare de până acum — în ce privește controlul streinilor, — și cari, — ca în nici o altă țară, — loveau foarte mult și pe cetățenii țării noastre cu prilejul intrării sau ieșirii din țară, guvernul a instituit o comisie, care a revizuit întreaga legislație în materie.

În urma acestei revizuirii comisia a stabilit o serie de noi măsuri atât pentru intrarea în țară a streinilor cât și pentru simplificarea formalităților de viză, stabilind următoarele:

Muncitorii streini, pentru a intra în țara noastră, vor avea nevoie de o autorizare prealabilă, dată de o comisie regională a locului unde acesta urmează a-și executa profesiunea. Comisiunile acestea vor fi stabilite ulterior, sediile lor fiind în funcție de noua organizare administrativă în studiu. Biletele de liberă petrecere eliberate pe baza acestui aviz vor fi pe toată durata autorizației de ședere în țară, suprimându-se astfel sistemul reînnoirilor periodice.

În privința celorlalte categorii de străini neprofesioniști, s-a stabilit un termen general de trei luni.

Vizele deasemenea vor fi foarte mult simplificate. De-acum înainte vizele și toate formalitățile de trecere a frontierei se vor face în tren. În acest mod se evită călătorului o sumă de neplăceri și se scurtează și întârzierile din stațiile de frontieră, reducându-se astfel și din durata călătoriei.

Vizele sunt obligatorii numai pentru străinii, ale căror țări n-au convenții de reciprocitate

cu România pentru desființarea lor. Până în prezent s'a ajuns la un acord de principii cu șase țări pentru suprimarea vizelor de intrare și eșire.

Concluziunile comisiei de mai sus vor fi prezentate consiliului de miniștri, care va decide forma traducerii lor în fapt, pe cale de lege sau regulament.

DIVERSE.

Concert. Azi, Joi, la ora 8 seara va avea loc în aula Honterus concertul la pian al d-lui Imanuel Bernfeld profesor al conservatorului din loc.

Tăria băuturilor naturale. Comisiunea însărcinată cu întocmirea regulamentului pentru aplicarea legii de represiune a fraudelor în vinicultură, — care să înlocuiască instrucțiunile aflate azi în vigoare, a hotărât ca băuturile naturale din fructe (juica, drojdia și tescovina) să fie puse în consumație cu o tărie de 20—40 grade, după cum prevede regulamentul sanitar pentru controlul alimentelor și băuturilor.

Din această hotărâre nu rezultă că s'a ridicat și tăria alcoolică a băuturilor industriale (preparate din spirit de cereale), după cum greșit s'a înțeles, tăria acestora din urmă rămâne aceeași de 30 gr. conform dispozițiilor categorice ale legii pentru represiunea fraudelor în vinicultură.

Mari inundații în Brazilia. În vreme ce la noi din pricina gerurilor îngheață oamenii, în Brazilia, America de Sud, 25,000 de persoane au rămas fără adăpost din cauza apelor umflate.

I. Podea.

Noua lege

de gospodărire a bunurilor țării.

Dacă până acum s'a putut jefui atât de mult banul și averile țării, aceasta se datorește, în mare parte, felului prost cum a fost alcătuită legea de gospodărire și chivernisire a bunurilor țării. Legea țera adecă așa făcută, că da drept celor țari și mari să se amestece acolo, unde nu aveau ce căuta. În felul acesta liberalii, la putere fiind, au ticluit legile de așa, ca ei să poată pătrunde, fără control, la conducerea tuturor întreprinderilor și mijloacelor de câștig ale statului. Lăcomia lor făcea apoi ca aceste întreprinderi, în loc să fie izvor de câștig pentru țară, să ajungă vacă de muls în mâinile liberale. De aici, sleirea și sărăcirea țării noastre bogate și răsărirea alături îmbogății în paguba țării.

Aveau ei, liberalii o, vorbă, că: avuțiile naționale să ajungă în mâini naționale.

Se știe însă că după ei, nu mai ei singuri erau bunii Români, adecă naționali, iar alții din alte partide, nu! În felul acesta vorba de mai sus era talmăcită: bogățiile naționale în mâinile liberale.

Felul cum au fost gospodă-

rite și conduse întreprinderile statului o dovedesc aceasta. Ele au mers prost și au eșit cu pagubă, iar cei dela conducerea lor au ajuns stăpâni de milioane.

Se desbate acum în parlament legea nouă de chivernisire a acestor lucruri, adecă legea comercializării.

Și e bună așa cum s'a întocmit această lege. Ea pune capăt jafului de până acum a avuțiilor statului. Ingrădește adecă drepturile prea mari ale celor însărcinați cu gospodărirea bunurilor și întreprinderilor țării și-i pune sub control.

Nu le convine liberarilor acest lucru. S'au și ridicat contra noii legi în Parlament, pentru-că, în urma acestei legi, se va controla ceea ce au făcut ei până acum, iar pentru viitor vor fi legate mâinile celor înfiți de liberali în slujbele de conducere ale diferitelor întreprinderi și așezăminte ale țării.

Nu se va mai face gospodărirea aceasta pe ascuns și la întunec, ci pe față și cu control, pentru ca ceea ce este al țării să nu mai ajungă în buzunarele jefuitorilor ei.

Vinovații își iau pedeapsa

în județul Brașov.

Se știe că în județul Brașov, d-l prefect dr. Aron Suciuc a început de mult să facă curățenie și ordine în administrația comunelor.

Sunt în curs o mulțime de anchete în urma cărora vor fi îndepărtați dela conducerea satelor toți cei ce au făptuit nereguli sau pagube.

Săptămâna trecută a fost suspendat notarul N. Bărbat și primarul din Tâncăși și notarul Dogariu din Telu.

Județul Treiscaune

D-l dr. N. Crăciun, prefectul județului Treiscaune a prins mătușoiul să facă curățenie pe la primăria și regulă în administrația comunelor. Nu numai liberalii cei mari dela cârma țării ci și liberușii mărunți puși cu sila pe capul betelor comune au săvârșit lucruri de necrezut pentru cari își iau acum pedeapsa meritată. D-l prefect nu va cruța nici un vinovat. Populația satelor din județul Treiscaune să știe, că rând pe rând, se va face curățenie și dreptate deplină peste tot locul.

Valcele: — Aici s'au constatat mai multe nereguli în administrația averii comunale.

Intre altele amintim că, primarul liberal Cașș Gheorghe a făcut un drum la București — el știe pentru ce — încasând diurne de 8000 lei și 000 lei diurnă pentru un drum până la Baraolt.

Tot acest primar a taxat populația cu prețuri urcate la vânzarea lemnelor de foc.

Și a mai făcut și altele tot atât de urâte fapte.

Consilierii comunali tovarăși de cruce ai primarului s'au unit cu el și astfel întreg consiliul a fost dizolvat.

Araci: — Tot nereguli și aici. Primarul Iancu Axente împreună cu secretarul au falsificat bugetul, înscriind în loc de 12.000 lei, 1800 lei salar pentru primar pe cari i-a și ridicat până la venirea la putere a guvernului de azi.

Primind ai noștri de veste au făcut denunț. După constatarea faptului consiliul a fost învitat

să îndepărteze pe primar. Cinci dintre consilieri s'au unit însă cu primarul. Ancheta e încă în curs. Despre rezultat vom raporta în numărul viitor.

Băcel: — D-l prefect dr. N. Crăciun e holărat să pedepsească cu asprime pe toți vinovații dela primării. Astfel a dat ordin pretorului să facă cercetări și la primăria din Băcel și să constate dacă e adevărat că și aici s'ar fi făcut multe fărâdelegi.

Chichiș: — Și la Chichiș se fac cercetări la primărie. Nici aici nu miroasă bine. Rezultatele anchetei le vom publica mai târziu.

Locale

D-l prefect al județului nostru dr. Aron Suciuc pleacă astăzi pentru interese de oficiu la București, unde va rămâne până Marți.

Atragem deci atenția celor interesați că în acest timp nu vor avea loc audiențe la Prefectură.

La a noua șezătoare populară de Duminecă, 24 Febr. ce se va desfășura în sala liceului „Șaguna” va fi următorul program: 1) Conferința d-lui Maior Petrescu „In luptă cu bolșevismul” în continuare; 2) Corul școlii profesionale condus de d-l prof. N. Oancea; 3) Muzica militară dela Bat. V. M. Programul începe precis la ora 4 jum. Intrarea liberă pentru toată lumea.

Duminecă, 3 Martie va vorbi d-l dr. Valeriu Stinghe.

Advocatul A. Cherș fost judecător la Tribunalul Brașov și-a mutat biroul avocațial în Prundul Rozelor 10, unde are și locuința.

Al III-lea concert de muzică de cameră executat de profesorii Conservatorului din loc va avea loc Duminecă 24 Febr. a. c. la orele 11 a. m. în sala festivă a liceului „A. Șaguna”. După conferința despre Mozart a d-lui prof. S. Biemel, vor urma cântări și bucăți de violină, cello, pian etc.

Noul jandarm român

Proiectul de lege pentru reorganizarea, adecă noua alcătuire, a jandarmeriei, este gata și în curând va fi adus în parlament.

S'a avut în vedere la alcătuirea acestei legi, ca jandarmul să fie bine instruit adecă să-și cunoască datoria, pentru ca în mod drept și nepărtinitor să poată fi păzitor al felului cum se ține și se păstrează legea în țară. În scopul acesta se înființează școli cu oameni pricepuți, cari cunosc legile țării și-i poată face jandarmului învățătura de care are nevoie.

Viitorul jandarm va avea o leafă, din care va putea trăi în mod cinstit, pentru ca să nu mai fie silit, ca până acum, — să se dedea la lucruri, cari făceau de răs slujba de jandarm.

Va fi apoi răspunzător de faptele săvârșite de el, așa că nu va mai îndrăzni să-și facă de cap și să abuzeze de drepturile pe cari i-le dă legea.

Nu va mai putea ca până acum să așteze și pedepsească și să bată, scuzându-se la urmă că are ordin dela mai marii lui. Va fi silit să arate acest ordin, iar cel ce l'a dat — dacă ordinul e contra legii își va lua pedeapsa.

Jandarmul viitor va avea să fie deci adevăratul paznic al legii, pe care trebuie s'o cunoască și s'o respecteze și el.

S'a schimbat apoi și împărțea de până acum a jandarmeriei. Va fi adecă la bază postul de jandarmi compus din cel puțin cinci persoane. Peste post, mai mare decât acesta va fi secția și apoi legiunile, cari vor lua locul companiilor de jandarmi de astăzi.

Putem avea toată nădejdea că vom avea o jandarmerie, care va fi la chemarea ei și care va trebui să-și cunoască datoria pentru ca să nu mai fie, ca până acum o groază a satelor, ci paznicul cinstit și drept al legilor țării.

Asociațiunea medicilor filiala Brașov. Toți membrii acestei asociațiuni sunt rugați a lua parte la înmormântarea colegului și vicepreședintelui asociației dr. Sigismund Kecskeméty, care va avea loc în ziua de 22 Febr. la ora 2 d. a. din templul izraelit din strada Orfanilor.

Dela prefectura poliției. Cu ocazia razei, finută de d-l prefect al Poliției C. Voina și d-l director Crăciun la 17 Februarie a. c. s'au găsit în contravenție și s'au dat în judecată următorii: Ioan Adam str. Cării 43 și Martin Carol tot acolo, apoi Răvășan Elena și Nicolescu Aurel.

Teatru românesc. Joia viitoare în 28 l. c. se va reprezenta în sala teatrului Național-Apollo din loc de către compania „Leonard” (Teatrul nostru) comedia în 3 acte „Fritz !?”. Piesa se joacă cu montarea și distribuția din Capitală. Biletele se vând la d-nul Zane și la Cassa Teatrului.

Examenul cu RAZE X (Röntgen) și examenul BACTERIOLOGICE poate executa or cărei persoane și în schimbul unor taxe mici, laboratoriile spitalului militar Brașov — dotate cu aparate noi. 583 10—0

Viitoarele legături între România și Rusia

— Declarațiile d-lui ministru Davila. —

Mai multe ziare au redat în mod inexact declarațiunile, pe cari d-l Davila ministru Românii la Varșovia, care a semnat în numele țării noastre pactul de neagresiune cu Rusia, le-a făcut asupra acestei țări.

Ținând ca din această cauză să nu se ivească anumite interpretări și comentarii eronate, d'sa într'un interviu, își exprimă astfel impresiile cu cari s'a reîntors din republica sovietică:

Nu pot spune decât impresii asupra călătoriei mele la Moscova și unele aprecieri personale.

Semnarea protocolului dela Moscova, nu a avut menirea să modifice întru câțiva legăturile viitoare dintre noi și republica sovietică. Toate convorbirile pregătitoare și însuși textul protocolului n'au avut nici când un alt înțeles decât acela de a înălțura cu desăvârșire războiul, ca mijloc de a lichida diferende eventuale între noi și Rusia.

Socolesc totuși că semnarea protocolului dela Moscova er putea fi un pas înainte, îndreptat spre reluarea unor raporturi mai normale cu Republica Sovietelor în sensul gășirii unei formule, care să dea putința unui contact între noi și Rusia.

Evident, nu poate fi vorba de legături directe câtă vreme So-

vietele nu vor renunța la unele puncte de vedere inadmisibile și inaplicabile. Am însă impresia, că Sovietele au tot interesul să adopte față de vecinii o atitudine conciliantă, care să le faciliteze reluarea legăturilor normale cu statele capitaliste.

Acesta este impresia ce am cules, din întrevederea mea cu d-l Litvinow la legația polonă din Moscova.

Asupra chipului cum a decurs călătoria mea în Rusia pot afirma, că am fost primit foarte curtenitor și în tot drumul până la Moscova ca și în cele trei zile cât am rămas în Capitala Republicii Sovietelor am fost obiectul tuturor atențiunilor.

Impresia mea asupra actualei stări de lucruri din Rusia este că existența sovietelor pare asigurată, câtă vreme vor exista posibilitățile de întreținere a marilor centre industriale și a armatei roșii.

Cred însă că Rusia suferă de lipsa de transporturi, care face ca asigurarea traiului să fie foarte grea.

Cât privește planul de revoluție mondială, în care doctrinarii sovietici credeau așa de stăruitor acum câțiva timp, am impresia că elanul pentru îndeplinirea unui asemenea plan a diminuat mult.

INFORMAȚIUNI

Amânarea alegerilor parțiale. Alegerile parțiale pentru Camera și Senat, colegiul universal și al comisiilor comunale, fixate pentru ziua de 20 Febr. c. vor avea loc în ziua de 14 Aprilie c. După cum se știe, alegerile se vor face în județele Cetatea Albă și Vlașca (Cameră) și Arad, Roman, Vaslui și Vlașca (Senat).

Alegerea unui senator al Camerei lor agricole, circ. București, va avea loc în ziua de 17 Aprilie c.

Amânarea este datorită unor cauze de forță majoră dictate de imposibilitatea de comunicații în diferite părți ale țării.

O donație excepțională, care merită să fie cunoscută și imitată, este cea făcută de fabrica dn zahăr Lujeni din Bucovina, de 2 vagoane zahăr pușe la dispoziția ministerului muncii pentru a fi împărțite populației care suferă de lipsă de alimente ai șomerilor.

Ministerul muncii a mulțumit călduros pentru frumosul gest, care ar trebui imitat și la rândul său a declarat că pune la dispoziție cantitatea de zahăr Crucii Roșii, ca aceasta prin organizația sa să o distribuie unde va crede de cuviință.

Chestiunea optanților unguri. Se răspândise zilele trecute șvonul, că negocierile în chestiunea optanților unguri au fost suspendate. Un comunicat oficial din San Remo, semnat de președinții delegației române și delegației ungare declară însă că știrea este prematură. Comunicatul precizează că cele două delegațiuni examinează încă, în comun acord, posibilitatea unei amănări a negocierilor în curs, care vor fi în curând reluate de cele două delegațiuni.

Arestarea unui inspector financiar. La administrația financiară din Târgul-Mureș s'a primit o pără că fabrica de zahăr din acel oraș a înșelat statul, la dări, ascunzându-și veniturile. Un controlor, trimis de ministrul de finanțe, a constatat că statul a fost păgubit cam cu 40 de milioane.

Ca să se lămurească și mai bine, ministrul a trimis în anchetă pe un inspector general, cu numele Stamate. Acest domn însă nu-și mai isprăvia cercetarea și raportul său nu mai sosia la București. Ministrul fiind încunoștințat apoi că inspectorul a fost mituit, afacerea a fost dată pe mâna justiției.

Inspectorul a fost arestat.

Bilete de tren, vagon lits, visa, reducere la ARONSOHN. 340 1—0

Advocatul Dr. VOICU CORNEL și-a deschis cancelaria avocațială în Strada Târgul-Cailor No. 9. 92 1—5

Cinema „Astra” (Apollo)

21—24 Februarie

Cel mai mare și cel mai frumos eveniment cinematografic al sezonului

CAZACII

După romanul lui Leo Tolstoy în 10 acte.

La fiecare reprezentație concertează renumitul cor al ofițerilor cazaci și orchestră de balalaici 20 cântăreți: Dansuri cor și solo. O țigănească dansuri de cazaci.

In rolul principal: John Gilbert, Renee, Adree, Nils Asther

Afară de aceasta cel mai nou Ufa-Journal.